

РЕШЕНИЕ

№ 218

гр. Монтана, 11.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на четиринадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Аделина Тушева

при участието на секретаря СИЛВИЯ Л. Г.А
като разглежда докладваното от Аделина Тушева Гражданско дело №
20231600100031 по описа за 2023 година

Производството е с правно основание чл. 500, ал. 2 от Кодекса на застраховането /КЗ/.

Ищецът ЗК Л.И.АД гр. *твърди в исковата си молба, че на 21.03.2017 г., около 18:30 часа, на ул. „*“, с. *, община *, Р. Р. управлявал мотоциклет „*“, модел „*“, с рег.№ * без да притежава СУМПС. Същият се движел с несъобразена скорост и изгубил контрол над управляваното от него МПС, като навлязъл в насрещната лента за движение и блъснал намиращата се на платното пешеходка М.Л.. Вследствие на пътния инцидент пешеходката Л. починала. Твърди се, че по повод инцидента е образувано досъдебно производство № 159/2017 г. по описа на РУ на МВР, гр. *, по което е постановена присъда, с която Р. е признат за виновен, като в диспозитива на присъдата е отразено, че към момента на реализиране на ПТП Р. е бил неспособен водач. Ищецът твърди, че предвид наличието на сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ (полица № BG/22/117000647060) за мотоциклет „*“, модел „*“ с рег.№ *, е предявена претенция срещу него за репарирание на претърпените вреди от С.К.- син на починалата Л.. Образувано е гр.д. № 9676/2018 г. по описа на СГС, приключило с решение, с което „ЗК Л.И.“ АД е осъдена да изплати обезщетение от 80000 лева. Твърди се, че е издаден изпълнителен лист, въз основа на който е образувано ИД № 201983804006969 при ЧСИ М. Б., като на 23.12.2019 г. по сметката на ЧСИ Б. ищецът превел сума в размер на 109450,23 лева. Навеждат се доводи, че с изплащането на застрахователното обезщетение по задължителната застраховка „ГО“ за ищеца е възникнало право на регрес срещу виновния водач Р. Р. за сумата от 99401,55 лв., представляваща сбор от следните суми: главница - 80000 лв., представляваща заплатено

обезщетение за неимуществени вреди и заплатената лихва върху главницата, изчислена за периода от 03.08.2017 г. до 23.12.2019 г., възлизаща на 19401,55 лева.

При тези твърдения се иска от съда да постанови решение, с което да осъди ответника Р. Р. да му заплати сумата в размер на 99401,55 лв., представляваща размера на изплатеното застрахователно обезщетение за репарирание на претърпените от С.К. вреди, вследствие настъпилото на 21.03.2017 г. застрахователно събитие, причинило смъртта на майка му. Претендира се и законна лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното заплащане, както и направените разноски по водене на делото, вкл. юрисконсултско възнаграждение.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника Р. Р., чрез пълномощник адв.И. А., с който се оспорва претенцията по основание и размер. Оспорват се твърденията на ищеца за липса на свидетелство за управление на МПС. Поддържа се, че както към датата на ПТП, така и към настоящия момент ответникът има шофьорска книжка с категория А2, която му дава право да управлява мотоциклет до 600 куб.см, какъвто е бил управлявания от него при ПТП-то. Излагат се твърдения, че ответникът е проявил бездействие в производството пред СГС, като не е поискал нова или допълнителна САТЕ за установяване на техническите данни на мотоциклета и с каква категория може да се управлява. В тази връзка ответникът твърди, че работният обем на управлявания от него мотоциклет е 559 куб.см., поради което и се явява правоспособен водач. Ответникът твърди, че не е обвързан от съдебното решение по гр.дело № 9676/2018 г. по описа на СГС, тъй като не е участвал в процесуалното качество на помагач на „ЗК Л.И.“ АД и не е имал възможността да се защити, като изрази становище и ангажира доказателства. В тази връзка се твърди, че застрахователното дружество не се е възползвало от всички процесуални възможности, за да защити интереса си, като е допуснало да бъде осъдено да заплати сума в по-висок размер спрямо конкретните обстоятелства по случая. Поддържа, че „ЗК Л. И.“ АД не е направило всички правоизключващи и правопогасяващи възражения, както и това, че не е обжалвало поставеното първоинстанционно решение, въпреки завишения размер на присъдената сума. Освен това се твърди, че дружеството не е оспорило описания в САТЕ механизъм на ПТП, който коренно се различава по отношение на скоростта на движение на мотора, от установеният от наказателния съд, постановил присъда по НОХД №56/2019 г. по описа на ОС-Монтана. Оспорва размера на предявения иск, като счита същия за прекомерен и в противоречие с принципа за справедливост. В тази връзка се навеждат доводи, че в производството по дело № 9676/2018 г. по описа на СГС не са съобразени ограничените лични контакти между пострадалото лице от катастрофата и нейния син, в чиято полза е заплатено обезщетението. Не е взето предвид, че С.К. не е живеел с майка си в едно домакинство. За установяване на претърпените болки и страдания от обезщетеното лице е разпитан само един свидетел и това е съпругата му, която се явява заинтересовано лице. Твърди се, че по този повод застрахователното дружество е следвало да ангажира доказателства за оборване на показанията на свидетеля, респ. по този начин е щяло да подкрепи тезата си за недължимост на претенцията в поискания размер. Поддържа се, че не

са представени документи, от които да се установи здравословното състояние на С.К. преди и към датата, на която е научил за инцидента, нито относно настъпилите след това болки и страдания. Освен това не е направена експертиза, която да установи здравословното състояние на починалата от инцидента М.Л., която е с неизяснен здравословен статут. Твърди се, че починалата е била към залеза на своя жизнен път, предвид своята напреднала възраст и съобразно средната продължителност на живот на жените в България. При това се излагат доводи, че нейният син не би следвало да изпита твърдения от свидетелката шок от загубата на майка си. Твърди се, че са останали недоказани и твърденията за проведеното лечение и пиенето на хапчета от сина на пострадалата, тъй като не са представени документи в тази насока. Освен това ответникът прави възражение за съпричиняване от страна на пострадалата пешеходка М. Л., като в тази връзка се твърди, че последната е предприела пресичане извън пешеходната пътека, не се е огледала, при положение, че участъкът от пътя е прав и е имала възможност да възприеме мотоциклетиста от доста голямо разстояние и най-вече – след като е решила да премине в неподходящ момент, е стигнала до средата на пътя и се е върнала назад без причина. Твърди се също, че според назначената в досъдебното производство САТЕ, пешеходката е излязла на платното в опасната зона за спиране и водачът на мотора не е имал техническата възможност да предотврати ПТП. При тези твърдения, ответникът счита, че е налице 50% съпричиняване от страна пешеходката Л.. Моли съда да отхвърли изцяло предявения иск . Претендира разноски.

Доказателствата по делото са писмени , като са приети заключения по назначени съдебно-медицинска и съдебна автотехническа експертизи , след чиято преценка в тяхната взаимна връзка и логическо единство във връзка с твърденията на страните и въз основа на закона, съдът приема за установено следното:

Между страните не се спори и е установено от представените писмени доказателства, че на 21.03.2017 г., около 18.30 часа, на ул. „*“ в с. *, община *при движение с посока от гр.*към с.*Р. Р. при управление на МПС-мотоциклет марка „*“,модел „*“,с ДК №*, нарушил правилата за движение-чл.20,ал.1и ал.2 от ЗДвП,чл.116 и чл.150 от ЗДвП,вследствие на което по непредпазливост причинил смъртта на М.Л. от с.*,на 80 навършени години към момента на смъртта,настъпила от остра дихателна и сърдечна недостатъчност,развили се вследствие причинените от сблъсъка тежка черепно-мозъчна и гръдно-коремна травма. За това деяние, квалифицирано като престъпление по чл. чл.343,ал.3,б.“б“ във вр. с ал.1,б.“в“ във вр. с чл.342,ал.1 НК е налице влязла в сила присъда по НДОХ № 56/2019г. по описа на Окръжен съд Монтана, с която Р. Р. е признат за виновен в извършването му , като част от състава на престъплението, за което е признат за виновен е управление на мотоциклета без да притежава правоспособност за управление на този клас МПС. Съгласно чл. 300 ГПК ГПК влязлата в сила присъда е задължителна за настоящия съд, съответно безспорно е установено, че ответникът е извършил деликт по смисъла на чл. 45 от ЗЗД , като е управлявал мотоциклета без да притежава правоспособност за управление на тази категория МПС.

Безспорно е между страните, че към датата на процесното ПТП по отношение на мотоциклет марка „*“, модел „*“, с ДК №* е бил сключен с ищеца в качеството му на застраховател валиден договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите".

Не се спори и е установено, че след настъпване на ПТП, С.И. като един от законните наследниците на починалата М. Я. е предявил пряк иск срещу застрахователя по застраховката ГО, като по претенцията с правно основание чл. 432, ал. 1 КЗ във връзка с чл. 45 ЗЗД за обезщетение за неимуществени вреди е образувано гр. дело № 9676/2018 г. по описа на СГС. С влязло в сила решение по това дело ищецът в настоящето производство е осъден да заплати на С.И., син на М. Я. 80 000 лева обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на М. Я., настъпила в резултата на ПТП станало на 21.03.2017г., ведно със законна лихва от 03.08.2017г. .

Видно от решението страни по него са били С.И. и ЗК Л. И. АД, поради което и с оглед чл. 298, ал. 1 ГПК настоящият ответник не е обвързан от силата на присъдено нещо по това решение. За заплащане присъденото обезщетение е образувано изпълнително дело срещу ищеца № 201983804006969 на ЧСИ М. Б., като на 23.12.2019 г. по сметката на ЧСИ Б. ищецът е превел сумата 109 450.23 лева, видно от приложеното по делото платежно нареждане, включваща сумата 80 000 лева присъдено обезщетение и сумата 19401.55 лева лихва върху главницата за периода 03.08.2017г. – 23.12.2019г. . Размерът на изплатеното обезщетение, включващ главница и законна лихва е 99 401.55 лева.

Правното основание на предявения иск е чл. 500, ал. 2 КЗ, според която разпоредба застрахователят има право да получи платеното обезщетение заедно с платените лихви и разноси от лицето, управлявало моторното превозно средство, когато не притежава правоспособност за управление на съответната категория моторно превозно средство. Основателността на така предявения регресен иск предполага съществуването на предходно деликтно правоотношение с всички елементи от фактическия му състав, за да възникне валидно задължение на длъжника – в настоящето производство ответника да възстанови причинените неимуществени вреди. Регресното право е самостоятелно и основателността му се обуславя от валидността на предходно материално правоотношение, по което регресния ищец да е изпълнил чуждо задължение и да се е суброгирал в правата на кредитора. В случая ответникът е длъжник по облигационно материално правоотношение – непозволено увреждане – чл. 45 от ЗЗД, безспорно установено предвид задължителната за гражданския съд съгласно чл. 300 от ГПК влязла в сила присъда, с която е признат за виновен в извършване на престъпление по чл. 343, ал. 3, б. „б“ във вр. с ал. 1, б. „в“ във вр. с чл. 342, ал. 1 НК от НК, с което е причинена смъртта на М. Л., от която законният ѝ наследник, син С.И. търпи неимуществени вреди, подлежащи на обезщетяване от страна на виновния за това водач – ответника по делото. Ищецът като застраховател по сключен валиден договор за застраховка ГО на автомобилистите е изплатил на С. И. обезщетение за неимуществени вреди в общ размер 99 401.55 лева, след влязло в сила решение по гр.д. № 9676/2018г. на СГС и образувано изпълнително дело, като плащането е извършено на

23.12.2019г. по сметка на съдебния изпълнител. Безспорно е установено от влязлата в сила присъда по НДОХ № 56/2019г. по описа на МОС , че ответникът не е притежавал правоспособност за управление на мотоциклета, с който е причинено ПТП-то , което обстоятелство е квалифициращ признак, включен в състава на изпълнителното деяние, за което е признат за виновен, съответно установено по безспорен начин обстоятелство съгласно чл. 300 ГПК. Налице са предпоставките на чл. 500, ал. 2 КЗ - осъществен от ответника деликт, ангажиращ гражданската му отговорност за заплащане обезщетение за вреди , изплащане на обезщетението от застрахователя , липса на правоспособност за управление на мотоциклета, което е основание застрахователят , встъпил в правата на увреденото лице като кредитор на ответника, да търси от ответника възстановяване на платеното по договора за застраховка обезщетение.

Установено е заплащане от страна на застрахователя застрахователно обезщетение в размер на 80 000 лева за претърпени от С.И. като син на пострадалата неимуществени вреди – болки и страдания от смъртта на неговата майка, както и сумата 19401.55 лева лихви за забава за периода 03.08.2017г.-23.12.2019г. .

По възражението на ответника за несъразмерност на изплатеното обезщетение с действително претърпените вреди с оглед принципа на справедливост и наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на пострадалата, съдът приема следното:

Ответникът Р. не е участвал в производството по гр.дело № 9676/2018г. на СГС като страна, поради което и не е обвързан от силата на присъдено нещо, създадена с постановяване решението по това дело, поради което и възраженията му са допустими за разглеждане.

Безспорно е установено, че С.И. е син на М.Я. , поради което и попада в кръга на лицата по т. 2, раздел III на ППВС № 4/1961г. и е легитимиран да получи обезщетение за неимуществените вреди, търпени от смъртта ѝ.

Неимуществените вреди , които подлежат на обезвреда , представляват обичайните негативни изживявания от деликта – болките и страдания , претърпени от С. К. вследствие смъртта на неговата майка М.Л. , като размерът им с оглед чл. 52 от ЗЗД се определя по справедливост, като следва да се съобразят и постановките на ППВС № 4/1968г. относно понятието "справедливост" . Съобразно ППВС № 4/1968г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, сред които са обстоятелствата, при които е настъпила смъртта , възрастта на пострадалия , стреса на близките му от внезапното настъпване на смъртта, отношенията в семейството на пострадалия, грижите, които той е полагал за семейството си, страданията на неговите близки от загубата на близкия човек, загубата на морална, емоционална и материална подкрепа и редица други обстоятелства, които имат значение за това какъв размер обезщетение по справедливост следва да се присъди за неимуществени вреди. В съдебната практика е застъпено становището, че при определяне размера на неимуществените вреди от значение са и икономическата конюнктура в страната към момента на увреждането, общественото

възприемане на критерия за "справедливост" на съответния етап от развитие на обществото в държавата във връзка с нормативно определените лимити по застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите.

От приложените по делото писмени доказателства и заключението на приетата по делото СМЕ се установява, че М.Я. е страдала преди процесното ПТП от хипертонична болест на сърцето и мозъчно съдова болест, като от аутопсионния протокол са налице данни за паталогични болестни промени на вътрешните ѝ органи: емфиземно променена белодробна тъкан с данни за хронично възпаление на бронхиалното дърво, антрацитни отлагания в алвеолите, атеросклеротично променени кръвоносни съдове, склеротични промени на сърдечен мускул, индиректни данни за високо артериално налягане, хистологични данни за хроничен възпалителен процес на бъбречната тъкан и такива за хроничен чернодробен застой, които промени са от възрастов, хроничен, възпалителен характер без връзка с травматичните увреждания от ПТП. Така установеното ѝ здравословно състояние преди настъпване на процесното ПТП, предвид възрастта ѝ към момента на смъртта 80 години, обстоятелството, че е живяла в с. * без доказателства синът ѝ С.К. да е живял с нея в едно домакинство и често да я е посещавал, съответно без доказателства същият да е претърпял от загубата на възрастния си родител болки и страдания надхвърлящи обичайните такива предвид родствената им връзка, съобразявайки и икономическите условия в страната към датата на увреждането, то съдът приема за съответен на установени вреди размер на обезщетение от 60 000 лева.

Основателно се явява и възражението на ответника за съпричиняване на вредоносния резултат от пострадалата.

Съгласно чл. 51, ал. 2 от ЗЗД обезщетението за вреди от непозволено увреждане може да се намали ако и самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. Приносът на увредения като обективен елемент от съпричиняването може да се изрази в действие или бездействие, но всякога поведението му следва да е противоправно и да води до настъпване на вредоносния резултат, като го обуславя в някаква степен.

М. Я. като пешеходец е пресичала пътното платно, поради което и за поведението ѝ са приложими разпоредбите на чл. 113 и чл. 114 от ЗДвП относно задълженията на пешеходците при пресичане. По делото е безспорно, че на мястото, където е пресичала няма обозначена пешеходна пътека или пътен знак, указващ такава. Установено е от заключението на приетата по делото САТЕ, че М. Я. е предприела пресичане на пътното платно на необозначено за преминаване на пешеходци място, на прав участък при добра видимост, като е имала възможност своевременно да забележи движещия се по пътя мотоциклет, в случай, че е изпълнила задължението си съгласно чл. 113, ал. 1, т. 1 ЗДвП да се огледа и след като се убеди, че няма приближаващи МПС, да предприеме пресичането. Безспорно е установено, че без обяснима причина, след като е пресякла едната пътна лента и е навлязла в другата лента за движение, по която се е движел мотоциклета, пешеходката се е върнала, вместо да напусне възможно най-бързо пътното платно, с което е допуснала нарушение на задължението по чл. 113, ал. 1, т. 2 ЗДвП- да не удължава ненужно пътя и

времето за пресичане, както и да не спира без необходимост на платното за движение. Това й поведение като пешеходец, с което са нарушени установените в чл. 113, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗДвП правила за движение на пешеходци е допринесло за настъпване на произшествието, като в случай, че пострадалата се беше огледала и съобщила с идващия по пътя мотоциклет, съответно не бе предприела връщане в изходно положение, макар и при допуснатите от водача на мотоциклета нарушения, то произшествието би могло да бъде избегнато, поради което и съдът определя принос на пострадалата 50 %.

Предвид гореизложеното размерът на дължимото на С. И. обезщетение за неимуществени вреди, намалено с 50 % принос на пострадалата се равнява на сумата 30 000 лева, в какъвто размер съдът приема за основателен предявения регресен иск. Регресната претенция включва и платената от застрахователя законна лихва върху обезщетението, размерът на която за периода 03.08.2017г. – 23.12.2019г. върху сумата 30 000 лева е 7274.99 лева, определена от съда на основание чл. 162 ГПК с помощта на лихвен калкулатор, достъпен на интернет сайт www.calculator.bg.

Предвид гореизложеното предявеният иск се явява доказан и основателен до размер 37274.99 лева, като над този размер до предявения такъв от 99401.55 лева искът като неоснователен следва да се отхвърли. Върху сумата 37274.99 лева се дължи закона лихва, считано от исковата молба -27.01.2023г., така както е поискано от ищеца.

При този изход на спора право на разноски имат и двете страни, искане за присъждане на които е направено своевременно без да са представени списъци по чл. 80 ГПК.

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК предвид основателност на иска до 37274.99 лева, то на ищеца от направените разноски за държавна такса в размер на 3976.07 лева се следват разноски в размер на 1471.15 лева.

Установените разноски на ответника са в общ размер 9440 лева, включващи 8650 лева платено адвокатско възнаграждение, 750 лева депозити за вещи лица и 40 лева държавни такси за издадени 8 броя съдебно удостоверения. Съобразно отхвърлената част на иска, представляваща 63 % от предявения размер, то на ответника на основание чл. 78, ал. 3 ГПК се следва заплащане на сумата 5947.20 лева разноски. Възражението на ищеца с правно основание чл. 78, ал. 5 ГПК за прекомерност на платеното от ответника адвокатско възнаграждение с оглед фактическата и правна сложност на спора съдът намира за неоснователно. Минималният дължим размер според цената на иска и разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 4 от Наредба № 1/2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения е 8602.12 лева, поради което и предвид осъществяваните по делото процесуални действия в защита интересите на ответника, то договореното и платено възнаграждение от 8650 лева не се явява прекомерно.

Водим от гореизложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Р. Р., ЕГН *****, с адрес гр. *, обл. *, ул. *№* да заплати на основание чл. 500, ал. 2 КЗ на ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ „Л.И. “ АД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление гр. *, бул. “*“, №* сумата 37274.99 лева / тридесет и седем хиляди двеста седемдесет и четири лева и 99 ст. /, представляваща платено по договор за задължителна застраховка "Гражданска отговорност на автомобилистите"- полица № BG/22/117000647060 за мотоциклет „*“, модел „*“ с рег.№*застрахователно обезщетение на С.И. за настъпило на 21.03.2017г. застрахователно събитие, КАКТО и разноски по делото в размер на 1471,15 лева, КАТО ОТХВЪРЛЯ иска над уважения до предявения размер от 99401.55 лева, КАТО НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КОМПАНИЯ „Л.И. “ АД, ЕИК *, със седалище и адрес на управление гр. *, бул. “*“, №* да заплати на Р. Р., ЕГН *****, с адрес гр. *, обл. *, ул. *№* сумата 5947.20 лева разноски по делото, съобразно отхвърлената част от иска.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд гр. София в двуседмичен срок от връчването му на страните .

Съдия при Окръжен съд – Монтана: _____